

نفشه‌الحمد و ر

جناب فیخامت نصاب شارژ دافر دولت فیخیمه امپراتوری
و پادشاهی اطریش و هجرستان مقیم دربار دولت علیه که گویا
در قلیل زمان نوقف در دربار ایران زبان فارسی را بخوبی آموخته
اند در این اوقات مسافرتی به مازندران نموده و شرح مسافرت
خود را بزبان فارسی بر شله نظم آورده و آن منظومه را اینکه
باداره انبیاعات فرستاده خواهش درج در (اطلاع) فرموده‌اند.
اگر چه این روزنامه را نقل و تکارش اشعار مرسوم نبست مگر
شعری که متظمن مطالعی سوکعنده و مفید برای عامه مردم باشد.
ولی جون گزیری از بدین‌فتن خواهش و قبول فرمایش جناب
معزی‌الله نبود محض تشویق حاضر داشت پژوه ایشان ذیلاً مذدرج
میشود و البته بر مطالعه کنندگان بتوانند آنخواهد بود کسی‌که تاره
بزبان فارسی مربوط و متكلّم شده و مختسبین بار باشد که شعر سرايد
کمال هنر را در نظم این اشعار نموده است و این نکته را
باید دانست که ادباء و دانشمندان افغانستان که ایشان خودشان شعر میسر ایند فقط
رعایت قوایی را در شعر مینمایند و چندان مراعات وزن در منظوماتشان
نمی‌شوند.

منظومه:

شنیدم که جائی در مازندران
ماهی آزاد دارد فراوان
پرسیدم : که دور راه است از طهران ؟
جواب دادند : بیست ساعت با کاروان

رفیق دو نفر بود : یکی از آنها ،
با نام ضباء ییک در دنیا نیستش نا
دیگر فرزند کنت بود درویش مشهور
نزد ظهیر الدوله در تشریفات مامور
با قاطر و چادر حرکت میکردیم
در روز اول به بوهان رسیدیم
جایی با صفائی است بهشت ماتند
از آن جا پنج فرسخ است نا دماوند
چشمه ها بسیار خوب است مثل آب زمزم
یاد مجنون سایه دارد و عاف فراهم
ضباء ییک گفت : این جا باید ماند هشت نه شب
که از آب و هوا سین شود دل و لب
باو گفتم : ای ضباء دوست قدیم
سبزده فرسخ راه به سیاه بیشه داریم
گفت : صبح باید رفت و بعد از ظهر نهار
جادر در پلور زدیم وادر خود لب لاری
ماهی گرفته شد و بزل گوک دماوند
ضباء ییک رفت شکار فیل ، مست ماتند
شام بسیار خوب خوردیم سه جور گوشت و چلو
شراب بر دو هم بود و آب جو
شب آنقدر سرد بود که از زکام ترمییدیم
صبح بیدار شده مثل یید لرزیدیم ،
سوار قاطر شدیم شاد و خوشحال

ضیاء مال را هی کرد تین مثل هرال
سر کوه رسیده هی شوخي میکردیم
آنطوان هم تصنیف خوانده بسیار خندندیم
اما چون آفتاب زد اوقات تلخ شده
ضیاء یک رنجیده شد چون نو کربنوده .

از آثار شاهزاده افسر

﴿انتخاب رفق﴾

بروزگار جوانی بیازمای کسان بین فرشته خصالند یا که دبوودند
برای عمر رفیق شفیق گلچاین کن ز مردمی که هنر پیشه اند و با خردند
مالامت نکنند از بدنده خویشان با اختیار برای تو منتخب نشدند
ولی به یک و بدھم نشین تو مستولی بهم نشینی مردم با اختیار خودند
معاشران تو گر چند اُن رخواهند غمتم میاد که ابای روزگار بدندا

از آفای میرزا محمد عای خان کاتوزدان

﴿جهانی و جوانی فریبی﴾

جوانا ندانی تو قدر جوانانی که در نعمتی قدر نعمت ندانی
شنیدم که پیری خردمند میگفت
جوانی بتو جاودانی نماند
مراد دل خویش امروز بر گیر
بدوران پیرے رسیده بیابی
تورا کامرانی سفر زانکه داری
در ایام پیری ندانی که چونی :

نماند جوانی بتو جاودانی .
که اندر جوانی کنی کامرانی
که مردن بود خوشتراز زندگانی
دلی بر نشاط و رخی ارغوانی
دلی ارغوانی رخی زعفرانی !